

บทที่ 4

โครงสร้างชีวิตครอบครัวไทยที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย

จากโครงสร้างทั้ง 7 ประการของครอบครัวไทยในอดีต และลักษณะสำคัญของครอบครัวสมัยใหม่ที่อธิบายไว้ในบทที่ 2 นั้น ผู้วิจัยจะได้นำลักษณะโครงสร้างทั้งสองส่วนนี้มาเป็นเกณฑ์ในการศึกษาควบคู่กันไป เพื่อแยกแยะให้เห็นว่าโครงสร้างครอบครัวในภาพยนตร์ไทยปรากฏออกมาตามลักษณะใดบ้าง มีลักษณะเป็นโครงสร้างของครอบครัวไทยในอดีต หรือครอบครัวสมัยใหม่ หรือไม่อย่างไร

โครงสร้างครอบครัวที่จะนำมาเป็นหัวข้อเพื่อกล่าวถึงในที่นี้แยกออกเป็น 5 ส่วนคือ

1. โครงสร้างด้านขนาดของครอบครัว เพื่อศึกษาลักษณะการเป็นครอบครัวเดี่ยว และครอบครัวขยาย

2. โครงสร้างในส่วนของสมาชิกครอบครัว ซึ่งประกอบไปด้วย พ่อ(สามี) แม่(ภรรยา) ลูก หลาน ปู่ย่า ตายาย และญาติพี่น้อง โดยศึกษาถึง

- ความสัมพันธ์ตามลำดับอาวุโส ระหว่างปู่ย่า ตายายกับลูกหลาน
- ความสัมพันธ์ตามลำดับอาวุโส ระหว่างพ่อแม่ลูก
- บทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา
- บทบาทของญาติพี่น้อง

การศึกษาถึงบทบาทและความสัมพันธ์ของสมาชิกครอบครัวในส่วนนี้จะอธิบายเพื่อให้ทราบถึงลักษณะโดยทั่วไปที่ปรากฏอย่างเด่นชัดในภาพยนตร์ไทยเท่านั้น ส่วนการวิเคราะห์ในรายละเอียดเพื่อแยกแยะให้เห็นถึงภาพชีวิตครอบครัวอย่างชัดเจนนั้น ผู้วิจัยจะได้อธิบายไว้ในบทต่อไป

3. โครงสร้างในส่วนของเพื่อนบ้าน

4. โครงสร้างในส่วนของอาชีพ

5. โครงสร้างในส่วนของค่านิยมในครอบครัว

ผลการศึกษาลักษณะโครงสร้างชีวิตครอบครัวที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยทั้ง 10 เรื่อง ปรากฏดังนี้

1. โครงสร้างด้านขนาดของครอบครัว หรือรูปแบบการเป็นครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย

ครอบครัวในอดีตนั้น มีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย ซึ่งประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย และญาติพี่น้อง อาศัยอยู่รวมกันเป็นจำนวนมากแต่ครอบครัวสมัยใหม่มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว หรือครอบครัวเล็ก ซึ่งประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก เท่านั้น หากพิจารณาตามขนาดของครอบครัว ครอบครัวที่มีลักษณะสมัยใหม่มีปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ทุกเรื่องที่น่าสนใจมาศึกษา ดังนี้

ภาพยนตร์เรื่อง ปุกปุย สมาชิกในครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก ส่วนอีกครอบครัวหนึ่งซึ่งเป็นญาติที่ไม่ได้อาศัยอยู่รวมด้วย มีสมาชิกคือ ตา น้ำชาย และน้ำสะไภ้

ภาพยนตร์เรื่องนี้โลกหลุดไม่อยู่ สมาชิกในครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก โดยมีสมาชิกบางคนในครอบครัว คือลูกสาวคนกลางถูกแยกออกไปอยู่ร่วมกับคุณยายในบ้านอีกหลังหนึ่ง

ภาพยนตร์เรื่อง บุญตั้งไข่ สมาชิกในครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก ส่วนอีกครอบครัวหนึ่งซึ่งก็คือครอบครัวเดิมของพ่อประกอบด้วย ปู่ ลูกชาย ลูกสะใภ้ และหลาน ๆ ครอบครัวทั้งสองแยกกันอยู่ แต่ในภายหลังก็รวมเป็นครอบครัวที่อยู่ภายในบ้านหลังเดียวกันเป็นลักษณะครอบครัวขยาย

ภาพยนตร์เรื่อง เมียพ่อขอไว้คน สมาชิกในครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก และคุณป้า โดยพ่อไม่ได้อาศัยอยู่รวมด้วยเพราะต้องไปประกอบอาชีพในต่างประเทศ เมื่อกลับจากต่างประเทศพ่อก็ไปอาศัยอยู่กับภรรยาและลูกคนใหม่

ภาพยนตร์เรื่อง แรงฤทธิ์พิชิตวาส สมาชิกในครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก อาศัยอยู่รวมกัน และมีพ่อตากับแม่ยายอาศัยอยู่ในต่างจังหวัด

ภาพยนตร์เรื่อง หัวใจห้องที่ 5 สมาชิกในครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก และน้องภรรยาอาศัยอยู่รวมกัน นอกจากนั้นก็ยังมีแม่ภรรยาอาศัยอยู่ในบ้านอีกหลังหนึ่งซึ่งห่างไกลกัน

ภาพยนตร์เรื่องสงครามเมีย สมาชิกในครอบครัวประกอบด้วย สามี ภรรยา อาศัยอยู่รวมกันภายในบ้านหลังหนึ่ง นอกจากนี้ก็มีแม่ภรรยาอาศัยในบ้านอีกหลังหนึ่งซึ่งห่างไกลกัน

ภาพยนตร์เรื่องน้องเมีย สมาชิกในครอบครัวประกอบด้วย สามี ภรรยา ลูก และน้องภรรยาอาศัยอยู่รวมกัน

ภาพยนตร์เรื่องเพราะฉะนั้น นั่นนะซี สมาชิกในครอบครัวประกอบด้วย สามี ภรรยา อาศัยอยู่รวมกัน นอกจากนี้ก็มีแม่ภรรยาอาศัยอยู่ในบ้านอีกหลังหนึ่งซึ่งห่างไกลกัน

ภาพยนตร์เรื่องโตแล้วต้องโต สมาชิกในครอบครัวประกอบด้วย น้ำ กับหลานอาศัยอยู่รวมภายในบ้านหลังเดียวกัน

ครอบครัวเดี่ยวในภาพยนตร์ไทยตามที่กล่าวมาแล้วนั้น แม้จะมีการแยกออกมาจากครอบครัวใหญ่ แต่ก็ยังมีการติดต่อไปมาหาสู่ และให้ความช่วยเหลือกันในระหว่างญาติ คือมีลักษณะทางกายภาพเป็นครอบครัวเดี่ยว แต่ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของภาพยนตร์บางเรื่องยังมีลักษณะเป็นครอบครัวขยายเหมือนครอบครัวไทยในอดีตดังที่ปรากฏในภาพยนตร์ต่อไปนี้

- ครอบครัวในภาพยนตร์เรื่อง ปุกปุย แม่ยังสามารถส่งลูกไปอยู่กับตาและน้าชายได้ ในขณะที่ครอบครัวมีปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างพ่อลูก โดยที่ตาและน้ายินดีที่จะให้หลานอยู่ด้วย แม่น้าสะใภ้จะรู้สึกไม่พอใจ

- คุณยายที่ขอหลานไปเลี้ยงในภาพยนตร์เรื่อง ครั้งนี้โลกจุดไม่อยู่ ยังคงนำหลานกลับมาเยี่ยมเยียน พ่อ แม่ พี่น้องของเธออยู่เสมอ ยกเว้นภายหลังที่หลานเริ่มไม่เชื่อฟังคุณยาย คุณยายจึงสั่งห้ามไม่ให้หลานมาพบครอบครัวของเธออีกถ้าคุณยายไม่อนุญาต

- พี่สาวในภาพยนตร์เรื่อง โตแล้วต้องโต นำสามีและลูกกลับมาเยี่ยมน้องชายของเธอที่เมืองไทย โดยน้องชายชักชวนให้พี่สาวนำครอบครัวกลับมาอยู่ร่วมด้วยอย่างถาวร แต่พี่สาวปฏิเสธ เพราะเธอรู้ว่าน้องชายชอบใช้ชีวิตตามลำพัง และเป็นส่วนตัวมากกว่าที่จะมีผู้อื่นอยู่ร่วมด้วย

- ในภาพยนตร์เรื่องเมียพ่อขอไว้คน แม่และลูกต้องใช้ชีวิตอยู่กันสองคนเพราะพ่อมีครอบครัวใหม่ แต่แม่ก็ยังมีคุณป้าที่คอยมาช่วยดูแลลูกบ้างในบางโอกาส เช่น ช่วยพาลูกเข้านอนในขณะที่แม่ไม่อยู่บ้าน

- พ่อ แม่ ลูก ในภาพยนตร์เรื่อง แรงฤทธิ์พิชฆาต ยังคงติดต่อและเดินทางไปเยี่ยมพ่อตา และแม่ยายในต่างจังหวัดเสมอ การไปเยี่ยมญาติอาวุโสนี้ก็จัดได้ว่าเป็นการพักผ่อนร่วมกันอย่างหนึ่งของครอบครัว ดังที่ภรรยากล่าวชักชวนสามีเพราะสังเกตเห็นว่าเขาคร่ำเคร่งอยู่กับการทำงาน “พักนี้คุณเครียดกับงานมากไปหน่อยรู้รีไปล่า เครียดแบบนี้ได้อากาศชายทะเลคงจะทำให้ดีขึ้นบ้าง” อากาศชายทะเลที่แม่กล่าวถึงก็คือบ้านพักชายทะเลของพ่อและแม่ของเธอ

- ภรรยาในภาพยนตร์เรื่อง สงครามเมีย หนีออกจากบ้านแล้วมาอยู่กับแม่ของเธอ ในระหว่างตั้งครรภ์ แม่ยินดีที่จะให้ลูกพักอาศัยอยู่ โดยช่วยดูแลเรื่องอาหารการกินของลูกในระหว่างตั้งครรภ์

- แม่สามีในภาพยนตร์เรื่อง เพราะฉะนั้น นั่นนะซี มาร่วมรับประทานอาหารกับลูกชาย และลูกสะใภ้เสมอ นอกจากนั้นยังช่วยดูแลลูกสะใภ้ขณะป่วยและสามียังไม่กลับบ้าน และร่วมงานฉลองวันเกิดของลูกชายซึ่งลูกสะใภ้เป็นผู้จัดให้

ทั้งหมดที่กล่าวมานั้น คือ ครอบครัวเดี่ยวที่มีลักษณะพิเศษดังที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย คือแม้จะแยกครอบครัวออกมาแล้ว แต่ก็ยังมีการติดต่อ หรือมีปฏิสัมพันธ์กับญาติคนอื่น ๆ โดยเฉพาะในยามที่ครอบครัวประสบปัญหา

นอกจากนั้น ยังปรากฏลักษณะของครอบครัวเดี่ยว ที่แยกตัวออกมาเพราะประสบปัญหาในการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวขยาย แต่แล้วการแยกครอบครัวออกมานั้น ภาพยนตร์ก็ได้สร้างให้ครอบครัวต้องประสบปัญหาสำคัญ คือ ปัญหาด้านรายได้ จนในที่สุด ผู้นำครอบครัวก็ต้องพาครอบครัวกลับไปอยู่ร่วมกันดังเดิม แต่จากสภาพการนำครอบครัวกลับไปอยู่ร่วมกับญาติพี่น้องอีกครั้งนั้น ภาพยนตร์ได้เบี่ยงเบนปัญหาด้านรายได้ออกไป โดยสร้างภาพให้เห็นว่าการที่สามีนำครอบครัวกลับไปนั้น เป็นเพราะความรักความผูกพันกันระหว่างพ่อกับลูก ลักษณะดังกล่าวนี้ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง บุญตั้งไข่

ภาพยนตร์เรื่องบุญตั้งไข่นี้มีการสร้างภาพให้เห็นว่าครอบครัวเดี่ยว ตามลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่ต้องสลายไป เริ่มต้นจากสร้างให้สามี ภรรยาประสบปัญหาด้านรายได้ คือสามีไม่สามารถหารายได้เลี้ยงครอบครัวได้เพียงพอ การแก้ปัญหาของครอบครัวคือ เปลี่ยนบทบาทกันระหว่าง สามี ภรรยา คือให้สามีเลี้ยงลูก และดูแลบ้าน ขณะที่ภรรยาออกไปทำงานนอกบ้าน แต่ภรณาก็ต้องพบกับปัญหาจนต้องลาออก ในระหว่างนั้น พ่อได้รู้ซึ่งถึงความรักระหว่างพ่อกับลูก ซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างที่พ่อเลี้ยงลูก ปกป้องลูกจากการลักพาตัวของโจร จนนำไปสู่การกลับไปพบปู่อีกครั้งในสภาพที่ป่วยอมให้อภัยต่อเขา ในที่สุดพ่อก็รู้ว่าเขารักลูกเช่นเดียวกับ

ที่ปุ๊รักและห่วงใยเขา พ่อจึงนำครอบครัวกลับไปอยู่ร่วมกับปู่และญาติ ๆ อีก โดยที่ภาพยนตร์ยังไม่ได้คลี่คลายปัญหาด้านรายได้ของครอบครัว หรืออาจสื่อเป็นนัยว่าการที่พ่อนำครอบครัวกลับไปอยู่กับปู่ พ่อจะไม่ต้องประสบปัญหาด้านรายได้ เพราะความร่ำรวยของปู่ ซึ่งสื่อต่อไปว่าครอบครัวขยายนั้นให้ความอบอุ่น ปลอดภัย และมั่นคงมากกว่าลักษณะครอบครัวเดี่ยว

จากการศึกษารูปแบบครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย จึงสรุปได้ว่าภาพยนตร์นำเสนอรูปแบบของครอบครัวเดี่ยวซึ่งเป็นลักษณะประการหนึ่งของครอบครัวสมัยใหม่มากกว่าลักษณะครอบครัวไทยในอดีต แต่ในขณะที่เดียวกันรูปแบบของครอบครัวเดี่ยวที่ถูกนำเสนอในภาพยนตร์ไทยนี้ ก็ยังปรากฏลักษณะเฉพาะบางประการของครอบครัวไทยที่ยังมีการติดต่อหรือไปมาหาสู่กันในระหว่างญาติพี่น้อง ส่วนขนาดของครอบครัวขยายซึ่งเป็นลักษณะประการหนึ่งของครอบครัวไทยในอดีตนั้นมีปรากฏอยู่เพียงหนึ่งเรื่องเท่านั้น โดยมีการสร้างภาพให้เห็นถึงปัญหาด้านรายได้ของครอบครัวเดี่ยวก่อน และในที่สุดก็จบลงด้วยการแก้ปัญหา โดยการรวมครอบครัวเป็นครอบครัวขยายดังที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าครอบครัวส่วนใหญ่ในภาพยนตร์ไทยมีลักษณะทางกายภาพเป็นครอบครัวเดี่ยวซึ่งเป็นลักษณะประการหนึ่งของครอบครัวสมัยใหม่ แต่ความสัมพันธ์ก็ยังคงมีการติดต่อไปมาหาสู่กันในระหว่างสมาชิกนั้นทำให้ครอบครัวยังมีลักษณะเป็นครอบครัวขยายตามรูปแบบของครอบครัวไทยในอดีต

2. โครงสร้างในส่วนของสมาชิกครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย

- ความสัมพันธ์ตามลำดับอาวุโสระหว่างปู่ย่า ตายาย กับลูกหลาน

ตามคติโบราณของไทยกล่าวว่า ปู่ ย่า ตา ยาย เปรียบเสมือนเจดีย์ หรือเทวดาประจำครอบครัว ซึ่งลูกหลานต้องให้ความเคารพเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำสั่งสอน แต่ในครอบครัวสมัยใหม่ สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสรีภาพมากขึ้น ลูกหลานจึงมีโอกาสได้แสดงสิทธิและความต้องการของตนเองให้สมาชิกคนอื่น ๆ ได้รับรู้มากกว่าในอดีต

ภาพของความสัมพันธ์ตามลำดับอาวุโสระหว่างปู่ย่า ตายายกับลูกหลาน ที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยมีลักษณะที่เป็นไปตามครอบครัวไทยในอดีต โดยปรากฏภาพดังนี้

คุณยายในภาพยนตร์เรื่องครั้งนี้โลกจืดไม่อยู่ ได้รับความเคารพนับถือจากพ่อแม่อย่างมากจนยอมยกลูกที่ตนรักให้คุณยายไปเลี้ยง และยังไม่กล้าขัดขืนคำสั่งคุณยายที่ห้ามไม่ให้หลานมาพบ หรือเกี่ยวข้องกับครอบครัวของเธออีกถ้าคุณยายไม่อนุญาต นอกจากนี้ คุณยายยังสามารถนำหลานที่คุณยายยอมรับว่าเลี้ยงดูมาอย่างผิดพลาดกลับไปเลี้ยงต่อได้อีก โดยที่พ่อแม่ต้องเป็นฝ่ายยอมตามความต้องการของคุณยาย

หลานสาวคนกลางในภาพยนตร์เรื่องครั้งนี้โลกจืดไม่อยู่ ซึ่งคุณยายขอไปเลี้ยงต้องเชื่อฟังคุณยายตลอดเวลา ถ้าหากหลานขัดขืนคำสั่งสอนของคุณยาย หลานจะถูกคุณยายดุด่า ทำให้หลานต้องยอมอยู่ภายใต้การอบรมสั่งสอนของคุณยาย

นอกจากภาพของการแสดงความเคารพเชื่อฟังปู่ย่าตายายของลูกหลาน จะปรากฏออกมาโดยตรงตามลักษณะของครอบครัวไทยในอดีตดังที่ยกมาเป็นตัวอย่างนั้นแล้ว ภาพยนตร์ยังมีวิธีการบอก หรือเสนอแนะว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวนั้นควรจะเป็นไปตามลักษณะของครอบครัวไทยในอดีต โดยแสดงให้เห็นถึงโทษของการไม่เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของปู่ย่าตายายดังที่ปรากฏดังนี้

ในภาพยนตร์เรื่องครั้งนี้โลกจืดไม่อยู่ จินซึ่งเป็นหลานสาวคนโตของครอบครัวมักจะเถียงคุณยายด้วยเหตุผลของตนเองเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการเถียงคุณยายที่ตำหนิเธอนอนตื่นสาย เธอตอบโต้คุณยายว่าเป็นวันหยุดที่เธอสามารถนอนตื่นสายได้ เธอตอบโต้คุณยายที่ตำหนิเธอเพราะพาน้องสาวไปหาผู้ชายที่โรงพยาบาลโดยไม่รับอนุญาตว่า ที่โรงพยาบาลมีคนมากมาย เธอมีได้ปล่อยให้น้องสาวและเพื่อนชายอยู่กันสองต่อสอง ผลที่จินได้รับจากการตอบโต้คุณยายเช่นนี้คือการไม่ได้รับความรักและเอ็นดูจากคุณยาย นอกจากนี้ยังถูกคุณยายตำหนิว่าเป็นเด็กประเภท “เถียงคำไม่ตกปาก” ซึ่งเธอก็ไม่ได้รู้สึกเสียใจ เพราะความเชื่อมั่นในเหตุผลของเธอเอง ซึ่งแสดงว่าคุณยายที่เป็นญาติอาวุโสสูงสุดของครอบครัวนี้ ยังต้องการให้ลูกหลานเคารพเชื่อฟังตนตามอย่างของครอบครัวไทยในอดีตที่เคยเป็นมา แต่หลานสาวกลับต้องการมีบทบาทและความสัมพันธ์ตามลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่มากกว่า ด้วยเหตุนี้ความขัดแย้งจึงเกิดขึ้น ซึ่งเสมือนเป็นการบอกกล่าวจากภาพยนตร์ว่าหากไม่ต้องการให้เกิดความขัดแย้งขึ้น ลูกหลานก็ต้องโอนอ่อนผ่อนตามหรือเคารพเชื่อฟังญาติผู้ใหญ่ตามลักษณะของครอบครัวไทยในอดีต

ความสัมพันธ์ตามลำดับอาวุโสระหว่างปู่ย่าตายายกับลูกหลาน ที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยนี้จึงมีลักษณะที่เป็นไป และควรจะเป็นไปตามแบบของครอบครัวไทยในอดีต คือให้ความเคารพยำเกรง เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอน แนะนำ หรือความต้องการของผู้เป็นญาติอาวุโสสูงสุดนี้

- ความสัมพันธ์ตามลำดับอาวุโสระหว่างพ่อแม่ลูก

ครอบครัวไทยในอดีตนั้นเปรียบพ่อแม่ไว้เช่นเดียวกับปู่ย่าตายาย คือให้เสมือนเป็นเจดีย์หรือเทวดาประจำครอบครัว ซึ่งลูกๆ จะต้องให้ความเคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งสอนแนะนำทุกประการ แต่ในครอบครัวสมัยใหม่ลูกจะมีโอกาสได้แสดงความรู้สึก หรือความต้องการที่แท้จริงต่อพ่อแม่ และลูกก็มีโอกาสที่จะแสดงเหตุผลเพื่อคัดค้านหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

สอนของพ่อแม่ได้

ภาพของความสัมพันธ์ตามลำดับอาวุโสระหว่างพ่อแม่ลูก หรือพ่อกับลูก และแม่กับลูกที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ ลักษณะที่เป็นไปตามความสัมพันธ์ของครอบครัวไทยในอดีตกับผลดีที่เกิดขึ้นแก่ลูก และลักษณะที่ไม่เป็นไปตามครอบครัวไทยในอดีตกับผลเสียที่เกิดขึ้นแก่ลูกผู้ไม่เชื่อฟังพ่อแม่

ลักษณะที่เป็นไปตามความสัมพันธ์ของครอบครัวไทยในอดีตกับผลดีที่เกิดขึ้นแก่ลูก ปรากฏภาพดังนี้

ลูกเคารพเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของพ่อแม่อย่างเคร่งครัด แม้บางครั้งจะไม่เข้าใจในความรู้สึกหรือความต้องการของแม่ ลักษณะดังกล่าวนี้ ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องปุกปุย แม่สั่งให้ลูกดูแลน้อง และปรนนิบัติพ่อ ซึ่งลูกก็เชื่อฟังและปฏิบัติตามทุกอย่าง โดยหวังว่าพ่อจะมองเขาในแง่ดีขึ้นมาบ้าง แต่ในที่สุดแล้ว ลูกก็ได้รับคำสั่งจากพ่อ โดยผ่านมาทางแม่ให้เขาออกจากบ้านไปอาศัยอยู่ที่อื่น ลูกปฏิบัติตามคำสั่งนั้น โดยไม่มีการขัดขืนใด ๆ ทั้งสิ้น มีแต่เพียงความไม่เข้าใจที่ย้อนถามแม่ว่า เขาเป็นตัวช่วยดังที่พ่อกล่าวหาจริงหรือ

การเคารพปฏิบัติตามคำสั่งของพ่อแม่ใน ภาพยนตร์ได้แสดงให้เห็นว่าแม่ลูกจะต้องรู้สึกเป็นทุกข์ในตอนแรก แต่ต่อมามีสิ่งเหล่านี้ก็ตอบสนองให้ลูกได้พบกับความสุข เมื่อพอมองเห็นความเป็นเด็กดีของลูกที่ไม่เคยแสดงความไม่เคารพหรือฝ่าฝืนคำสั่งของพ่อแม่ อีกทั้งยังดูแลพ่อในยามป่วย พ่อจึงตอบสนองด้วยการแสดงความรัก และเอาใจใส่ลูกมากขึ้นในตอนจบของภาพยนตร์

แม่ในภาพยนตร์เรื่องสงครามเมียเดือนลูกสาวที่หนีออกจากบ้านให้กลับไปอยู่กับสามี เพื่อลูกที่กำลังจะคลอดออกมา และเดือนลูกเขยให้รู้จักเอาใจใส่ภรรยาที่กำลังตั้งครรภ์เพื่อความสมบูรณ์ของลูกในท้อง ลูกสาวเชื่อฟังแม่โดยยอมกลับบ้านหลังจากคลอดแล้ว ทำให้มีโอกาสดูแลปรับความเข้าใจกับสามีมากขึ้น

ลักษณะที่ไม่เป็นไปตามความสัมพันธ์ของครอบครัวไทยในอดีต หรือมีแนวโน้มที่จะเป็นไปตามความสัมพันธ์ของครอบครัวสมัยใหม่ คือลูกไม่เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำของพ่อแม่ กับผลเสียที่ภาพยนตร์นำเสนอให้เห็น ปรากฏภาพดังนี้

ลูกไม่เชื่อฟังแม่ด้วยการพยายามแสดงเหตุผลโต้แย้งแม่ ตามที่เขาคิดว่าเหมาะสม และถูกต้อง ในขณะที่แม่แสดงเหตุผลที่ถูกต้องตามความคิดเห็นของแม่เช่นกัน ตามที่ปรากฏใน

ภาพยนตร์เรื่องครั้งนี้โลกหลุดไม่อยู่ ในฉากที่แม่ลูกเถียงกันเรื่องคนที่จะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการทำรถของที่บ้านเสียหาย ในกรณีเช่นนี้ ลูกไม่ได้ถูกทำโทษแม้ว่าแม่จะไม่พอใจ เพราะแม่เป็นคนใจดี แต่เมื่อลูกไม่เคารพเชื่อฟังพ่อ ด้วยการโต้เถียงและแสดงการประท้วงพ่อด้วยการไม่กินข้าวและไม่พูดกับพ่อ เพราะพ่อไม่ซื้อมอเตอร์ไซค์ให้ ลูกต้องถูกพ่อตบหน้าด้วยความเปลือยตัว เพราะไม่สามารถยับยั้งอารมณ์โกรธได้ นี่คือผลที่ภาพยนตร์แสดงให้เห็นเมื่อลูกไม่เคารพเชื่อฟังพ่อ แล้วในที่สุดภาพยนตร์ก็ได้พิสูจน์ให้ประจักษ์ว่า ความคิดของพ่อเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เมื่อลูกได้พบเหตุการณ์เพื่อนตายในระหว่างการแข่งรถ ทำให้ลูกยอมรับความคิดและการกระทำของพ่อ

พ่อในภาพยนตร์เรื่องบุญตั้งไข่ ถูกลูกปฏิเสธคำสั่งที่ให้แต่งงานกับผู้หญิงที่พ่อเลือกให้ และให้ทำงานในบริษัทของพ่อ ลูกจึงถูกพ่อไล่ออกจากบ้าน ครอบครัวของลูกต้องพบปัญหาด้านรายได้ และในที่สุดก็ต้องกลับไปอยู่กับพ่อเมื่อภาพยนตร์ได้พิสูจน์ให้เห็นว่า คำสั่งของพ่อเกิดขึ้นจากความปรารถนาดีของพ่อที่มีต่อลูก

ในภาพยนตร์เรื่องเพราะฉะนั้น นั่นนะซี ทั้งสามีและภรรยาต่างแสดงความเคารพนับถือแม่สามี แต่ก็มีบางโอกาสที่สามีไม่เชื่อฟังคำเตือนของแม่เมื่อแม่บอกให้ถอนมน้ำใจของภรรยา และรู้จักปรับความเข้าใจกันบ้าง แต่สามีก็ปล่อยให้ปัญหาคำเนินต่อไปจนในที่สุดภรรยาก็หนีจากไป ซึ่งเป็นผลประการหนึ่งที่ภาพยนตร์แสดงให้เห็นจากการที่ไม่เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำเตือนของแม่

แม่ในภาพยนตร์เรื่องหัวใจห้องที่ 5 กล่าวตักเตือนลูกสาวของตนให้ใช้ความอดทนในการอยู่ร่วมกันกับสามีที่ชอบมีความสัมพันธ์ฉันท์ชู้สาวกับหญิงอื่น โดยให้นึกถึงความสุขของลูก ในขณะที่กล่าวตักเตือนลูกชายให้พิสูจน์ความดีของตนเองให้ภรรยาเห็น ทั้งลูกสาวและลูกชายต่างยึดมั่นในการกระทำของตนโดยไม่เชื่อฟังคำตักเตือนของผู้เป็นแม่ ผลที่ภาพยนตร์สร้างให้ปรากฏคือ ครอบครัวใหม่ของลูกสาวต้องล้มเหลวเมื่อเธอไม่อดทนอยู่กับสามี ส่วนลูกชายที่ยังคงพาผู้หญิงอื่นเข้ามานอนในบ้าน ก็ต้องพบกับความทุกข์และผิดหวังที่ต้องสูญเสียภรรยาที่ตนรักไป

นอกจากลักษณะที่ลูกไม่เชื่อฟังพ่อแม่แล้วได้รับผลร้ายแล้ว ยังปรากฏภาพของลูกที่ไม่เชื่อฟังพ่อ เพราะความบกพร่องในบทบาทของผู้เป็นพ่ออีกด้วย ซึ่งปรากฏภาพดังนี้

ลูกในภาพยนตร์เรื่องเมียพอขอไว้คนไม่ศรัทธาและเชื่อฟังคำสั่งพ่อ เมื่อพ่อที่ละทิ้งเขาไปตั้งแต่เขาอยู่ในครรภ์พยายามกลับมาแสดงความรักและเอาใจใส่เขา ลูกปฏิเสธด้วยการไม่พูดด้วยหลักเสียงที่จะให้พ่อไปส่งที่โรงเรียน และไม่ต้องการไปเที่ยวกับพ่อ แต่ก็ต้องยอมทำตามความต้องการของแม่ ซึ่งเป็นผู้เลี้ยงดูเขามาด้วยความรักและเอาใจใส่ ภาพยนตร์แสดงให้เห็นว่าเหตุที่ลูกไม่เคารพหรือเชื่อฟังพ่อนั้น เพราะพ่อได้ละทิ้งบทบาทในการให้ความรัก และเอาใจใส่ลูกมาก่อน

ในทางตรงกันข้ามลูกจะเคารพ และเชื่อฟังคำสั่งสอนของแม่ที่ใกล้ชิดกับเขามากกว่า นอกจากนั้น ลูกก็ยังมีสิทธิ์เรียกร้องสิ่งที่เขาต้องการจากพ่ออีกด้วยแม้ภาพยนตร์จะไม่ได้แสดงให้เห็นว่าพ่อ ได้ทำตามคำขอนั้นหรือไม่

ความสัมพันธ์ตามระบบอาวุโสระหว่างพ่อแม่ลูก ที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย จึงมีทั้ง ภาพที่เป็นไปตามลักษณะของครอบครัวไทยในอดีตโดยตรง และภาพที่ภาพยนตร์สร้างขึ้นเพื่อที่จะสนับสนุน หรือบอกว่าควรจะเป็นไปตามลักษณะของครอบครัวไทยในอดีต ดังนั้นลักษณะความสัมพันธ์ที่เป็นไปตามครอบครัวสมัยใหม่แล้วเกิดผลดีจึงไม่มีปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ไทยที่นำมาศึกษานี้เลย ยกเว้นเฉพาะกรณีที่เกิดขึ้นจากความบกพร่องในบทบาทของผู้เป็นพ่อดังที่อธิบายไว้แล้ว ซึ่งอาจเป็นผลสะท้อนประการหนึ่งที่ภาพยนตร์ต้องการจะเสนอว่า ถ้าระบบความสัมพันธ์แบบอาวุโสระหว่างพ่อแม่ลูกตามลักษณะของครอบครัวไทยในอดีตนี้จะเสื่อมลง และอาจกลายเป็นไปสู่สภาพตามลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่นั้น ส่วนหนึ่งก็เป็นเพราะเกิดจากความบกพร่องในบทบาทของผู้เป็นพ่อแม่นั้นเองที่ทำให้ลูกหมดศรัทธาหรือเสื่อมความเคารพนับถือลงได้

- บทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา

ตามสังคมไทยถือว่าสามีภรรยาคือหลักของครอบครัว นอกจากนั้นตามคติโบราณยังเชื่อว่า “สามีคือข้างเท้าหน้า ภรรยาคือข้างเท้าหลัง” สามีคือผู้นำ ส่วนภรรยาคือผู้ตาม สามีให้ความคุ้มครองป้องกัน และให้การอุปการะทางเศรษฐกิจ มีสิทธิอำนาจมากกว่าคนอื่น ๆ แต่สามีภรรยาตามลักษณะครอบครัวสมัยใหม่ มีสิทธิ์เท่าเทียมกัน ต่างคนต่างเป็นแหล่งทรัพยากร และมีผลประโยชน์ในทรัพย์สินร่วมกัน

ลักษณะสามีภรรยา ตามที่ปรากฏในภาพยนตร์แต่ละเรื่องนั้น มีความผสมผสานกันระหว่างลักษณะของอดีตและสมัยใหม่ บางขณะสามีก็แสดงบทบาทของสามีตามความเชื่อในอดีต แต่เมื่อสถานการณ์ในภาพยนตร์เปลี่ยนแปลงไป สามีหรือภรรยาก็เปลี่ยนแปลงบทบาทไปได้ทันที ลักษณะสามีภรรยาในบทบาททางเศรษฐกิจปรากฏดังนี้

ภาพความสัมพันธ์ ระหว่างสามีผู้มีบทบาทในการให้ความอุปการะทางเศรษฐกิจกับภรรยา ผู้มีบทบาทในการเลี้ยงดูลูกและเป็นแม่บ้าน ซึ่งเป็นบทบาทตามประเพณีเดิม หรือตามลักษณะของครอบครัวไทยในอดีตปรากฏดังนี้

สามีทำงานหาเลี้ยงครอบครัว
จากภาพยนตร์ที่ทำการศึกษามีภาพยนตร์

ภรรยาทำงานบ้าน เลี้ยงลูก
จากภาพยนตร์ที่ทำการศึกษามีภาพยนตร์

ที่ปรากฏภาพของพ่อหรือสามีขณะทำงาน
ดังนี้

- ภาพยนตร์เรื่องน้องเมีย ปรากฏภาพของ
สามีกำลังต่อรองราคาซื้อขายทราย
ขนทราย ซ่อมแซมเรือ

- ภาพยนตร์เรื่องบุญตั้งไข่ ปรากฏภาพของ
สามีกำลังอธิบายผลงานปั้นของตนเองให้ลูกค้า
ฟังพอใจเพื่อเขาจะได้ซื้องานนั้น

- ภาพยนตร์เรื่องแรงฤทธิ์พิชิต ปรากฏ
ภาพของสามีในที่ทำงาน และห้อง
ประชุมขณะร่วมปรึกษาเรื่องการทำงาน
โฆษณาชิ้นหนึ่ง

- นอกจากที่กล่าวมาภาพของสามีที่
สื่อว่าเป็นผู้ทำงานก็คือ ภาพสามีถือ
กระเป๋าสารขึ้นลงจากรถยนต์ใน
เวลาเช้าและเย็นในเรื่องสงครามเมีย
ภาพสามีเดินเข้าที่ทำงานโดยมีลูกน้อง
เรียกตำแหน่งว่าผู้อำนวยการในเรื่อง
หัวใจห้องที่ 5

ที่ปรากฏภาพของภรรยาขณะที่ทำงานบ้าน หรือ
เลี้ยงลูกดังนี้

- ภรรยาไกวเปลลูก ช่วยสามีลากเรือ
ในภาพยนตร์เรื่องน้องเมีย

- ภรรยาเลี้ยงลูก เตรียมอาหารให้
สามีในเรื่องบุญตั้งไข่

- ภรรยาพาลูกเข้านอน เตรียมอาหาร
ให้สามี เก็บของเคลื่อนกลาดภายใน
ในบ้านเรื่องแรงฤทธิ์พิชิต

- ภรรยาดูแลทุกข์สุขของลูก ทำอาหาร
ให้ครอบครัวในเรื่องครั้งนี้โลกผูกไม่อยู่

ภาพของสามีมีบทบาทในการทำงานหาเลี้ยงครอบครัว และภรรยาก็มีบทบาทในการทำงานหาเลี้ยงครอบครัว โดยต่างก็เป็นแหล่งทรัพยากรของครอบครัว ตามลักษณะครอบครัวสมัยใหม่ ปรากฏดังนี้

สามีทำงานหาเลี้ยงครอบครัว

ในภาพยนตร์เรื่องเพราะฉะนั้น นั่นนะซี
ปรากฏภาพของสามีซึ่งมีอาชีพเป็น
สถาปนิกร่วมประชุมงาน
การก่อสร้างคอนโดมิเนียม และควบคุม
งานในการก่อสร้าง

ภรรยาทำงานหาเลี้ยงครอบครัว

ในเรื่องเพราะฉะนั้น นั่นนะซี ปรากฏ
ภาพภรรยาขณะทำงานเป็นผู้ประกาศ
ข่าวพยากรณ์อากาศ ภรรยาขณะเสนอ
งานใหม่ให้หัวหน้า ภรรยาทำรายการ
สารคดีทางโทรทัศน์

สามีและภรรยาในเรื่องเพราะฉะนั้น นั่นนะซี ต่างก็เป็นผู้ประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว

ครัว ต่างคนต่างเป็นแหล่งทรัพยากร ที่ช่วยกันหาเงินเลี้ยงครอบครัวตามลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่อย่างชัดเจน ส่วนปัจจัยที่ภาพยนตร์นำเสนอให้เห็นว่าทั้งคู่ต่างมีบทบาทในการหาเลี้ยงครอบครัวก็เพราะ ทั้งสามีและภรรยาต่างเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษา และมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ รวมถึงมีความฝันในการทำงานที่เป็นอิสระจากกัน คือ ภรรยามีความฝันที่จะได้ทำรายการสารคดีทางโทรทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ส่วนสามีก็มุ่งหวังที่จะออกแบบคอนโดมิเนียมริมทะเลที่มีลักษณะอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ซึ่งทั้งสองก็สามารถทำได้สำเร็จ

นอกจากภาพยนตร์ได้แสดงบทบาทในด้าน การให้ความอุปการะทางเศรษฐกิจกับการทำงานบ้านระหว่างสามีภรรยาตามลักษณะของครอบครัวไทยในอดีต และครอบครัวสมัยใหม่แล้ว ภาพยนตร์ยังแสดงให้เห็นถึงบทบาทระหว่างสามีภรรยาที่มีการเปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องมาจากการแก้ปัญหาในครอบครัวซึ่งปรากฏอยู่ 2 ลักษณะดังนี้

1. สามีไม่ทำหน้าที่หาเลี้ยงครอบครัว ภรรยาจึงต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัวและดูแลลูก

<p><u>สามีไม่หาเลี้ยงครอบครัว</u> - ในภาพยนตร์เรื่อง ปุกปุย สามีเล่นการพนัน และถูกไล่ออกจากงาน</p>	<p><u>ภรรยาทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ดูแลลูก</u> - ภรรยาในเรื่อง ปุกปุย ทำงานรับจ้างเย็บผ้า ทั้งในตลาดและที่บ้าน และเลี้ยงลูก</p>
<p>- ในภาพยนตร์เรื่อง เมียพ่อขอไว้คน สามีแอบมีครอบครัวใหม่โดยละทิ้งหน้าที่ที่มีต่อลูก และภรรยาเดิม</p>	<p>- ภรรยาในเรื่อง เมียพ่อขอไว้คน ไม่ปรากฏบทบาทการทำงานหาเลี้ยงครอบครัว แต่มีภาพของการเลี้ยงดูลูก อบรมสั่งสอนลูก พา ลูกเข้านอน เตรียมอาหารให้ลูก พา ลูกไปส่งที่โรงเรียน ทำความสะอาดบ้าน</p>

ภาพยนตร์นำเสนอเหตุผลที่ทำให้ภรรยาต้องมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทมาหาเลี้ยงครอบครัว เนื่องจากสามีละทิ้งบทบาทโดยใช้เวลาไปกับการเล่นพนัน และมีครอบครัวใหม่ การเปลี่ยนแปลงบทบาทเช่นนี้ ก็ยังไม่ใช้ลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่ เพราะบทบาทระหว่างสามีภรณายังขาดความสมดุล แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อแก้ไขสถานการณ์ในครอบครัว

2. สามีประสบความล้มเหลวในการทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ภรรยาจึงต้องออกประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว โดยมอบหมายให้สามีเลี้ยงดูลูกและทำงานบ้าน

สามีเลี้ยงดูลูกและทำงานบ้าน
ในภาพยนตร์เรื่อง บุญตั้งไข่ ปรากฏภาพ

ภรรยาทำงานหาเลี้ยงครอบครัว
ในเรื่อง บุญตั้งไข่ ปรากฏภาพของ

ของสามีที่ต้องทำหน้าที่เลี้ยงลูกด้วยการ
ชงนมให้ลูก ก่อมลลูกนอน อาบน้ำให้ลูก
ปกป้องลูกจากอันตราย นอกจากนั้นก็ยัง
ต้องทำอาหาร ซักผ้า รีดผ้า ทำความสะอาด
บ้าน

ภรรยาที่ต้องทำงานนอกบ้าน ภรรยา
เข้าร่วมประชุมกับผู้ร่วมงาน ภรรยา
เดินทางไปทำงานในต่างจังหวัด

ปัจจัยที่ภาพยนตร์นำมาเสนอให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงบทบาทเช่นนี้ เกิดขึ้นจาก
ปัญหาด้านรายได้ภายในครอบครัว ซึ่งสามีไม่สามารถทำงานเพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว
อย่างเพียงพอ ในขณะที่ภรรยาสามารถทำได้ การเปลี่ยนแปลงบทบาทจึงเกิดขึ้น จัดเป็นการแก้
ปัญหาครอบครัวอีกลักษณะหนึ่งในสังคมปัจจุบัน

นอกเหนือจากลักษณะทั้งหมดที่กล่าวไปแล้ว ภาพยนตร์บางเรื่องก็ไม่มีภาระ
หน้าที่ของสามีภรรยาอย่างชัดเจน คือไม่เสนอให้ผู้ชมเห็นว่าสามีหาเลี้ยงครอบครัวด้วยวิธีการใด
สามีต้องเหน็ดเหนื่อยกับการทำงานเลี้ยงดูครอบครัวหรือไม่ หรือในด้านภรรยาก็เช่นเดียวกัน
ภาพยนตร์ไม่ระบุว่าภรรยาต้องมีการรับผิดชอบต่อหน้าที่ใดบ้าง นอกจากการนั่งรอคอยสามี
และแสดงความหึงหวงเมื่อรู้ว่าสามีมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่น

- ไม่ปรากฏภาพของสามีขณะทำงาน
- ไม่ปรากฏว่าภรรยาจะต้องทำงานบ้าน ใน
ในเรื่องครั้งนี้โลกจุดไม่อยู่ เรื่องครั้งนี้โลกจุดไม่อยู่หรือเลี้ยงดูลูกในภาพ
ปุ๊กปุย, สงครามเมีย และหัวใจห้องที่ 5
- ไม่ปรากฏว่าภรรยาจะต้องทำงานบ้าน ใน
ในเรื่องครั้งนี้โลกจุดไม่อยู่ เรื่องครั้งนี้โลกจุดไม่อยู่หรือเลี้ยงดูลูกในภาพ
ยนตร์เรื่องสงครามเมีย และหัวใจห้องที่ 5

แม้ภาพยนตร์จะมีการนำเสนอบทบาทที่สามีและภรรยาต่างเป็นผู้ประกอบอาชีพหาเลี้ยง
ครอบครัว โดยที่ภรรยาไม่ต้องกลับมารับภาระในงานบ้านต่อดังลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่
ที่พบอยู่ในภาพยนตร์ไทยเพียงหนึ่งเรื่องตามที่อธิบายมาแล้วนั้น แต่ผลการศึกษาก็ยังพบว่า ใน
ครอบครัวที่สามีภรรยามีการเปลี่ยนแปลงบทบาทเพื่อการแก้ปัญหาในครอบครัวตามลักษณะ 2
ประการข้างต้นนั้น ไม่ว่าจะสามีจะเปลี่ยนบทบาทกับภรรยา หรือละทิ้งบทบาทของตนไป สิ่งที่เกิด
ขึ้นกับภรณานั้นมีทั้งบทบาทที่เปลี่ยนแปลงและบทบาทเดิมที่ยังคงดำรงอยู่คือ นอกจากภรรยาจะ
ต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัวแล้ว ภรรยาก็ยังต้องดูแลลูก และทำอาหารให้สามี ซึ่งเป็นหน้าที่
ดั้งเดิมที่ผู้เป็นภรรยาต้องปฏิบัติต่อครอบครัว

ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาในด้านการให้ความอุปการะทางเศรษฐกิจ และการ
เลี้ยงดูลูก ทำงานบ้านที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยนั้น จึงพบว่าส่วนใหญ่มีลักษณะเป็น
ครอบครัวไทยในอดีต บทบาทหรือการทำหน้าที่ของสามีภรณายังคงเป็นแบบประเพณีเดิม คือ

สามีทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ภรรยาเลี้ยงลูกและทำงานบ้าน และแม้ว่าภรรยาจะเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว นั่นก็เป็นเพราะสามีไม่รับผิดชอบในบทบาทนั้น แต่หน้าที่ที่ยังคงติดอยู่กับภรรยาตลอดเวลาคือการเลี้ยงดูและทำงานบ้าน ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงบทบาทสู่ความเป็นครอบครัวสมัยใหม่ที่ทั้งสามีภรรยาต่างหาเลี้ยงครอบครัวโดยที่ภรรยาไม่ต้องมีภาระกับงานบ้านอีกนั้น มีปรากฏอยู่น้อยมากคือเพียงหนึ่งเรื่องเท่านั้น นอกจากนี้ภาพยนตร์บางส่วนก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับภาระหรือหน้าที่ในการดำเนินชีวิตครอบครัวของสามีและภรรยา โดยมิได้ให้รายละเอียดว่าสามีหาเลี้ยงครอบครัวด้วยอาชีพใด ต้องเหน็ดเหนื่อยเพราะมีภาระที่ต้องรับผิดชอบมากน้อยเพียงใด ภรรยาก็มิได้มีภาระหรือหน้าที่ใดนอกจากการนั่งรอคอยการกลับบ้านของสามี

นอกจากสามีจะต้องแสดงบทบาทในการให้ความอุปการะทางเศรษฐกิจแก่ภรรยาแล้ว สามีในภาพยนตร์ไทยบางเรื่องก็ยังปรากฏบทบาทในการให้ความคุ้มครองป้องกันแก่ภรรยา ตามลักษณะความสัมพันธ์ของครอบครัวไทยในอดีตอีกด้วย ดังภาพที่ปรากฏในภาพยนตร์ต่อไปนี้

ในภาพยนตร์เรื่องสงครามเมีย สามีปกป้องภรรยาด้วยการเข้าขัดขวางการลอบทำร้ายจากเมียน้อยทำให้สามีได้รับบาดเจ็บจากการถูกยิง

ในภาพยนตร์เรื่องแรงฤทธิ์พิชิต สามีเข้าขัดขวางผู้หญิงที่เขาเคยมีความสัมพันธ์ด้วย ขณะที่เธอกำลังจะเข้ามาทำร้ายภรรยาของเขา ทั้งสามีภรรยาต่างก็ช่วยปกป้องซึ่งกันและกัน จนในที่สุดหญิงนั้นก็ถูกภรรยาของเขายิงตายในระหว่างการต่อสู้

ในภาพยนตร์เรื่องน้องเมีย สามีออกตามหาภรรยาที่หนีหายไปด้วยความรักและเป็นห่วง อีกทั้งยังเข้าต่อสู้กับพวกของแม่เลี้ยง เพื่อแย่งชิงเอาตัวภรรยากลับมาให้ได้อย่างปลอดภัย จนเป็นเหตุให้ตัวเองได้รับบาดเจ็บและถูกตำรวจจับเข้าคุก

จากภาพยนตร์ทั้ง 3 เรื่องที่กล่าวมานั้นปรากฏการแสดงบทบาทของสามีในการปกป้องภรรยาจากอันตรายหรือผู้ไม่หวังดี และเมื่อสามีได้แสดงบทบาทนี้แล้ว ภาพยนตร์ก็แสดงผลให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาจะเป็นไปอย่างราบรื่นมากขึ้น โดยเฉพาะสามีที่เข้าปกป้องภรรยาจากผู้หญิงที่เขาเคยมีความสัมพันธ์ด้วย ซึ่งทำให้ภรรยาเกิดความเข้าใจ และให้อภัยต่อความผิดพลาดของสามี แต่นอกจากภาพยนตร์เหล่านี้แล้วยังมีภาพยนตร์บางเรื่อง ที่ปรากฏบทบาทของสามีในภาพที่ตรงกันข้ามคือ สามีไม่ปกป้องภรรยาแต่กลับพยายามปิดความรับผิดชอบให้แก่ผู้เป็นภรรยาทั้งที่เธอมิได้กระทำความผิด ซึ่งเป็นภาพที่ปรากฏในภาพยนตร์ดังนี้

ในภาพยนตร์เรื่องปุ๊กปุย สามีซึ่งถูกตำรวจเข้าจับกุมในระหว่างการเปิดบ่อนเล่นการพนันอยู่ภายในบ้านของตัวเองได้บอกกับตำรวจว่า เขามีใช้เจ้าของบ้าน ดังนั้นเขาไม่ควรจะได้รับโทษ แต่ผู้ที่ควรจะได้โทษคือภรรยาผู้เป็นเจ้าของบ้าน

ภาพของความสัมพันธ์ดังกล่าว ซึ่งสามีมิได้แสดงบทบาทที่ดีในการปกป้องภรรยา แต่กลับปิดความรับผิดชอบไปสู่ภรรยา นั้น ภาพยนตร์แสดงผลให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาเริ่มเลวร้ายลงเรื่อยๆ จนกระทั่งสามีต้องออกจากบ้านไป

จากลักษณะการนำเสนอภาพที่แตกต่างหรือตรงกันข้ามเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า ภาพยนตร์ไทยสนับสนุนให้สามีได้แสดงบทบาทในการปกป้องภรรยาตามลักษณะความสัมพันธ์ของครอบครัวไทยในอดีต มากกว่าที่จะให้สามีเป็นผู้ปิดความรับผิดชอบเพื่อปกป้องตนเอง ซึ่งจะ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาเป็นไปในทางร้ายมากยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาโครงสร้าง ในส่วนความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยนี้จึงพบว่าส่วนใหญ่มีลักษณะที่เป็นไปตามความสัมพันธ์ของครอบครัวไทยในอดีต ไม่ว่าจะเป็นบทบาทและความสัมพันธ์ในด้านการให้ความอุปการะทางเศรษฐกิจกับการเลี้ยงดูลูกและทำงานบ้านหรือบทบาทในการปกป้องภรรยาของสามีที่ภาพยนตร์บางเรื่องได้นำมาแสดงไว้ในลักษณะที่เป็นการสนับสนุนบทบาทและความสัมพันธ์ดังกล่าวนั้น ส่วนบทบาทและความสัมพันธ์ของสามีภรรยาตามลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่ที่มีปรากฏอย่างเด่นชัดก็คือทั้งสามีและภรรยาต่างเป็นพนักงานหาเลี้ยงครอบครัวด้วยความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ซึ่งก็เป็นภาพของครอบครัวสมัยใหม่นั้นมีปรากฏอยู่น้อยมาก

- บทบาทของญาติพี่น้อง

ญาติพี่น้องเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างของครอบครัวไทยในอดีต ตามลักษณะครอบครัวไทยแต่ดั้งเดิมเปรียบญาติพี่น้องเสมือนร่วมเงาของครอบครัว ที่สามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันในยามที่ครอบครัวประสบปัญหา ส่วนลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่นั้น ญาติพี่น้องอาจมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกอื่นๆภายในครอบครัวน้อยลง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางด้านขนาดของครอบครัว ที่กลายสภาพเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น นอกจากนั้นสภาพเศรษฐกิจสังคมที่เร่งรีบ และต่างมุ่งแสวงหารายได้เพื่อการดำเนินชีวิตอาจเป็นสาเหตุให้ญาติพี่น้องต้องห่างไกลและขาดการปฏิสัมพันธ์ต่อกัน

ผลการศึกษาโครงสร้างในส่วนของญาติพี่น้อง ที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยนี้พบว่า

ภาพยนตร์ไทยทุกเรื่องที่มีญาติพี่น้องเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวด้วยนั้น ต่างมีบทบาทในการช่วยเหลือครอบครัวตามลักษณะของครอบครัวไทยในอดีตทั้งสิ้น ซึ่งเป็นภาพที่ปรากฏออกมาดังนี้

- ในภาพยนตร์เรื่องปลูกปุย แม่ส่งลูกชายคนโตไปอยู่กับตาและน้าชายในระหว่างที่ครอบครัวมีปัญหา น้าชายยินดีต้อนรับหลานอย่างมาก เริ่มตั้งแต่การแต่งกายด้วยชุดพิเศษเพื่อไปรอรับหลานที่สถานีรถไฟ ตกแต่งห้องเพื่อรับหลาน พาหลานไปสมัครเข้าโรงเรียนใหม่ น้าทำทุกอย่างด้วยความรักและสงสารหลาน แม้ว่าจะต้องทำให้มีเรื่องบาดหมางกับน้าสะใภ้ซึ่งรังเกียจที่หลานมาอาศัยอยู่ด้วยก็ตาม

- ในภาพยนตร์เรื่องโตแล้วต้องโต พี่สาวพาครอบครัวมาเยี่ยมพี่น้องชายที่เมืองไทย หลังจากที่ไม่ได้พบกันมานานเกือบ 10 ปี น้องชายยินดีต้อนรับพี่สาวกับครอบครัวของเธออย่างมาก และยังช่วยดูแลหลานในระหว่างที่พี่สาวกับพี่เขยชาวอเมริกันเดินทางไปท่องเที่ยวในต่างจังหวัด ในที่สุดน้องชายก็ต้องดูแลหลานตลอดไปเมื่อพี่สาวกับพี่เขยประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตในระหว่างเดินทาง น้าชายกลายเป็นผู้ปกครองหลานตามคำสั่งศาล ถึงแม้ในระยะแรกเขาจะไม่เต็มใจนักเพราะความดีใจและชุกชุนของหลาน แต่แล้วภาพยนตร์ก็ได้พิสูจน์ให้เห็นว่าน้าซึ่งเป็นญาติเพียงคนเดียวในประเทศไทยสามารถเลี้ยงดูหลานได้เช่นเดียวกับที่พ่อแม่เคยกระทำมาจนหลานยอมรับให้เขาเป็นพ่ออีกคนหนึ่ง

- จากภาพยนตร์เรื่องหัวใจห้องที่ 5 น้องภรรยาซึ่งอาศัยอยู่กับพี่เขย และพี่สาว ได้รับการช่วยเหลือจากพี่เขยโดยเป็นผู้ออกค่าเล่าเรียนให้ และน้องภรรยาก็ช่วยเลี้ยงดูลูกของพี่สาวในระหว่างที่ครอบครัวมีปัญหา นอกจากนั้นยังช่วยเตือนพี่เขยให้เอาใจใส่ลูกมากขึ้น แต่แล้วน้องภรรยาก็มีเรื่องบาดหมางกับพี่สาวที่สั่งให้เธอออกจากบ้านพี่เขย หลังจากที่พี่สาวตัดสินใจหย่าจากพี่เขย ซึ่งพี่สาวไม่สามารถบังคับน้องได้ เพราะทั้งน้องและแม่ต่างก็ยืนยันในความเป็นคนดีของสามีเธอ

- ในภาพยนตร์เรื่องน้องเมีย น้องภรรยาอาศัยอยู่ร่วมกับพี่เขยและพี่สาว โดยช่วยพี่เขยทำงาน และเมื่อพี่สาวของเธอหนีไป น้องภรรยาก็ช่วยเลี้ยงลูกพี่สาว ดูแลบ้านและพี่เขย และช่วยประกันตัวพี่เขยออกจากคุก ในที่สุดพี่เขยก็ขอให้น้องภรรยาเป็นภรรยาแทนพี่สาวของเธอที่หายไป แต่พี่สาวก็กลับมาเสียก่อนที่พี่เขยจะได้รับคำตอบ

จากผลการศึกษาพบว่า ในภาพยนตร์ไทยทุกเรื่องที่มีญาติพี่น้องเข้ามาเกี่ยวข้องนั้น ญาติพี่น้องจะเข้ามามีส่วนช่วยเหลือครอบครัวในยามที่เกิดปัญหา โดยเฉพาะถ้าเป็นญาติพี่น้องที่อาศัยอยู่ร่วมกับครอบครัว และครอบครัวได้มีส่วนช่วยเหลือญาติผู้นั้น ไม่ว่าจะเป็นการให้ที่พักพิงหรือช่วยออกค่าใช้จ่ายในการเรียน การช่วยเหลือกันเช่นนี้จะถูกเชื่อมโยงให้เป็นบุญคุณและมีการ

ตอบแทนด้วยการช่วยเหลือกันไป ดังนั้นลักษณะโครงสร้างในส่วนของญาติพี่น้องในครอบครัวไทยเช่นนี้ ภาพยนตร์ยังคงถ่ายทอดตามความเชื่อ และลักษณะของครอบครัวไทยในอดีต โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมของสังคมแต่อย่างใด

การศึกษาโครงสร้างในส่วนของบทบาท และความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยอย่างเด่นชัดนี้จึงพบว่า สมาชิกในครอบครัวไม่ว่าจะเป็นปู่ย่าตายาย พ่อหรือสามี แม่หรือภรรยา ลูก หลาน และญาติพี่น้อง ต่างก็ถูกภาพยนตร์กำหนดให้มีบทบาทและความสัมพันธ์ที่เป็นไปตามลักษณะของครอบครัวไทยในอดีตทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอภาพของครอบครัวไทยในอดีตมากกว่าครอบครัวสมัยใหม่ หรือการแสดงให้เห็นถึงผลร้ายที่สมาชิกไม่แสดง หรือมีความสัมพันธ์ไปตามแนวทางของครอบครัวไทยในอดีต ซึ่งเป็นการแสดงทัศนะของภาพยนตร์ไทยที่สนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวมีลักษณะเป็นครอบครัวไทยในอดีตมากกว่าครอบครัวสมัยใหม่

3. โครงสร้างในส่วนของเพื่อนบ้าน

ลักษณะครอบครัวในอดีตนั้น เพื่อนบ้านจะมีบทบาทในการช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อดูแลครอบครัวของกันและกัน แต่ตามลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่นั้น ความใกล้ชิดผูกพันระหว่างเพื่อนบ้านมีน้อยลง เนื่องจากการประกอบอาชีพนอกบ้านมีมากขึ้น เวลาที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านจึงน้อยลงเพราะเวลาส่วนใหญ่อาจถูกใช้ไปในการติดต่อหรือสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานมากกว่า

จากภาพยนตร์ไทยที่นำมาศึกษา พบว่ามีภาพยนตร์ไทยเพียงเรื่องเดียวเท่านั้นที่ปรากฏลักษณะการช่วยเหลือกันในระหว่างเพื่อนบ้านตามลักษณะของครอบครัวไทยในอดีต คือ ภาพยนตร์เรื่องปลูกบุญ เพื่อนบ้านนำลูกมาให้ครอบครัวของว่าวช่วยดูแล และในทางกลับกัน น้องๆของว่าวก็ได้เพื่อนบ้านช่วยดูแลให้เช่นกัน นอกจากนั้นเมื่อว่าวถูกแม่ส่งไปอยู่กับญาติในต่างจังหวัด ว่าวก็ได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านของน้ำที่กำลังจะเดินทางเข้ามากรุงเทพฯ โดยให้ว่าวอาศัยรถเข้ามากรุงเทพฯด้วย ทำให้ว่าวได้กลับบ้านมาพบแม่อีกครั้ง

นอกจากจะพบภาพยนตร์เพียงเรื่องเดียว ที่ปรากฏภาพของเพื่อนบ้านตามลักษณะของครอบครัวไทยในอดีตแล้ว ผู้วิจัยยังพบว่าภาพยนตร์บางเรื่องได้สะท้อนภาพของครอบครัวสมัยใหม่ที่ความช่วยเหลือกันในระหว่างเพื่อนบ้าน ถูกแปรเปลี่ยนเป็นเพื่อนที่เคยเรียนร่วมกันมาหรือเพื่อนร่วมงาน ดังที่ปรากฏในภาพยนตร์ต่อไปนี้

เพื่อนร่วมงานของสามีในภาพยนตร์เรื่องแรงฤทธิ์พิฆาต มักพาครอบครัวมาร่วมรับ

ประทานอาหารที่บ้านด้วย นอกเหนือจากการพาครอบครัวไปเที่ยวร่วมกัน นอกจากนั้นก็ยังช่วยเหลือสามิ เพื่อสืบว่าผู้หญิงที่สามิมีความสัมพันธ์ด้วยนั้นตั้งครรภ์จริงหรือไม่ ช่วยครอบครัวย้ายบ้าน ชื่อนำลูกไปส่งที่โรงเรียน

เพื่อน ๆ ของสามิช่วยเลี้ยงลูกในระหว่างที่ภรรยาออกไปทำงานนอกบ้านในภาพยนตร์ เรื่องบุญตั้งไข่ สามิขอร้องให้เพื่อน ๆ มาช่วยเลี้ยงลูกโดยจับฉลากแบ่งหน้าที่กัน นอกจากนั้นก็ยังช่วยปกป้องลูกจากโจรลักพาตัวเด็ก ถึงแม้จะไม่สามารถปกป้องลูกไว้ได้ แต่เพื่อน ๆ ก็ช่วยสามิลดภาระในระหว่างเลี้ยงลูกลงได้บ้าง

ในภาพยนตร์เรื่องเพราะฉะนั้น นั้นนะซี เพื่อนที่เคยเรียนร่วมกันมาของภรรยาช่วยให้ที่พักพิงแก่ภรรยาในระหว่างที่เธอมีปัญหาเกี่ยวกับสามิ และช่วยเตือนภรรยาให้กลับไปหาสามิ เมื่อความจริงปรากฏว่าสามิไม่ได้มีความสัมพันธ์ฉันท์ชู้สาวกับผู้หญิงอื่น

ผลการศึกษาโครงสร้างครอบครัวในส่วนของเพื่อนบ้าน จึงพบว่าการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลในระหว่างเพื่อนบ้านตามลักษณะครอบครัวไทยในอดีตนั้น มีปรากฏอยู่ในภาพยนตร์เพียงหนึ่งเรื่องเท่านั้น นอกจากนี้ ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นความช่วยเหลือกันของเพื่อนร่วมงานและเพื่อนที่เคยเรียนร่วมกันมาซึ่งสมาชิกในครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์ด้วย เพราะการออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน ซึ่งเป็นไปตามลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่ แต่ความเชื่อในเรื่องของเพื่อนที่มีต่อครอบครัวนั้น ก็ยังปรากฏตามความหมายเดิม คือจะคอยช่วยเหลือเอื้อเฟื้อกัน แม้ลักษณะจะเปลี่ยนแปลงจากเพื่อนบ้านเป็นเพื่อนร่วมงานตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมก็ตาม

4. โครงสร้างในส่วนของอาชีพ

ครอบครัวไทยในอดีตนั้นยึดถือว่าอาชีพจะเป็นเครื่องบ่งบอกถึงฐานะของครอบครัวได้ว่ามีฐานะอย่างไร มีความเป็นอยู่อย่างไร ซึ่งตามหลักการแบ่งบทบาทของสมาชิกในครอบครัวไทยในอดีต ก็ได้กำหนดให้พ่อหรือสามิเป็นผู้ออกไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว ในขณะที่แม่หรือภรรยามีหน้าที่เป็นแม่บ้าน ซึ่งผู้วิจัยได้แยกแยะให้เห็นภาพที่ปรากฏจากโครงสร้างในส่วนของสมาชิกในครอบครัวไปแล้ว และสำหรับในครอบครัวสมัยใหม่นั้นลักษณะของอาชีพยังไม่มีการศึกษาหรือสำรวจอย่างแน่ชัดว่ายังคงจะถูกยึดถือให้เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงฐานะของครอบครัวได้หรือไม่

จากการศึกษาในที่นี้ ผู้วิจัยพบว่าภาพยนตร์มีการเชื่อมโยงหรือมีภาพปรากฏให้เห็นว่าอาชีพก็สามารถบ่งบอกถึงฐานะ หรือความเป็นอยู่ของครอบครัวได้ ตามความเชื่อของครอบครัวไทยในอดีตดังภาพที่ปรากฏต่อไปนี้

ในภาพยนตร์เรื่องหัวใจห้องที่ 5 และสงครามเมีย สามีผู้หาเลี้ยงครอบครัวมีอาชีพเป็นนักธุรกิจ โดยที่ภาพยนตร์ไม่ได้นำเสนอรายละเอียดว่าเป็นธุรกิจอะไรแต่จากภาพที่เป็นอยู่ ปรากฏว่าครอบครัวในภาพยนตร์มีฐานะร่ำรวยและมีความเป็นอยู่ที่สุขสบาย

ในภาพยนตร์เรื่องแรงฤทธิ์พิฆาต สามีผู้หาเลี้ยงครอบครัวมีอาชีพเป็นผู้สร้างสร้งงานโฆษณา ส่วนในเรื่องเพราะฉะนั้น นั่นนะซี สามีมีอาชีพเป็นสถาปนิก ในขณะที่ภรรยา มีอาชีพเป็นผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ จากภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องนี้ ภาพยนตร์แสดงให้เห็นว่าอาชีพเหล่านี้เป็นอาชีพที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถ โดยมีการสร้างภาพของตัวละครทั้งสามในขณะทำงาน และภาพของความสำเร็จในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นสามีผู้สร้างสร้งงานโฆษณาจนมีชื่อเสียง สถาปนิกผู้ออกแบบที่อยู่อาศัยเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และผู้ผลิตรายการสารคดีดีเด่น ภาพของฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวทั้งสอง ก็อยู่ในเกณฑ์ดี มีความเป็นอยู่ที่สุขสบาย แม้จะไม่ร่ำรวยมากเท่ากับภาพของนักธุรกิจ

นอกจากภาพของการประกอบอาชีพดังกล่าว จะเชื่อมโยงไปสู่ภาพของความร่ำรวยและความสุขสบายภายในครอบครัวแล้ว ก็ยังมีภาพของอาชีพที่เชื่อมโยงไปสู่ความยากจนและความเป็นอยู่ที่ไม่สะดวกสบายนัก ดังที่ปรากฏในภาพยนตร์ต่อไปนี้

ในภาพยนตร์เรื่องน้องเมีย สามีผู้หาเลี้ยงครอบครัวมีอาชีพรับจ้างขนทรายโดยเรือโยงเพื่อนำไปขายตามท่าเรือต่าง ๆ ทำให้สมาชิกครอบครัวต้องใช้ชีวิตอยู่บนเรือ ภาพยนตร์แสดงให้เห็นว่าอาชีพเช่นนี้รายได้ไม่ดีนัก สามีต้องพยายามต่อรองราคากับผู้รับซื้อทราย แต่ก็ไม่สามารถขายได้ในราคาที่เขาพอใจ อีกทั้งเขายังต้องให้น้องภรรยาช่วยออกเงินเพื่อรวมกันซื้อทรายมาขายสภาพความเป็นอยู่จึงค่อนข้างขัดสน

ส่วนในภาพยนตร์เรื่องปุกปุยนั้น เนื่องจากสามีหมกมุ่นอยู่กับการพนันจนถูกไล่ออกจากงาน ภรรยาจึงรับหน้าที่ในการทำงานหาเลี้ยงครอบครัวด้วยการรับจ้างเย็บผ้าในตลาด สภาพครอบครัวที่ปรากฏในภาพยนตร์แสดงให้เห็นว่า ครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ไม่ค่อยดีนัก ลูกคนโตต้องทำงานพิเศษในช่วยปิดเทอมเพื่อช่วยหาเงินมาให้แม่ซื้อจักรเย็บผ้า และครอบครัวต้องรับภาระหนี้สินจากการพนันของพ่อ

จากลักษณะอาชีพของครอบครัวดังที่กล่าวมานั้น ภาพยนตร์ได้สร้างภาพให้เชื่อมโยงไปถึงฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวอย่างค่อนข้างชัดเจน โดยสะท้อนให้เห็นว่าครอบครัวที่มีอาชีพธุรกิจจะมีฐานะความเป็นอยู่ที่สุขสบายเช่นเดียวกับครอบครัวที่สมาชิกมีอาชีพที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถในระดับสูง ดังเช่นสถาปนิก ผู้สร้างสร้งงานโฆษณา และผู้ผลิตรายการโทรทัศน์

ส่วนครอบครัวที่มีอาชีพต้องใช้แรงงานนั้น ฐานะความเป็นอยู่จะไม่ดีนัก

นอกจากภาพของอาชีพจะเชื่อมโยงไปสู่ภาพของฐานะของครอบครัว ตามความเชื่อ
ถือของครอบครัวไทยในอดีตได้แล้ว ค่านิยมดั้งเดิมที่เกี่ยวกับอาชีพของครอบครัวก็ยังคงมีปรากฏ
ให้เห็นอยู่บ้าง ดังที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องบุญตั้งไข่ และเมียพ่อขอไว้คนดังนี้

ในภาพยนตร์เรื่องบุญตั้งไข่ พ่อต้องการให้ลูกชายมีอาชีพเป็นนักธุรกิจเช่นเดียวกับตน
แต่ลูกชายปฏิเสธเพราะเขาต้องการมีอาชีพเป็นปฏิมากร จึงเกิดความขัดแย้งกับพ่อ และทำให้ถูก
ไล่ออกจากบ้าน และในที่สุดภาพยนตร์ก็แสดงให้เห็นว่าอาชีพปฏิมากรไม่สามารถเลี้ยงดูครอบครัว
ของเขาได้ จนต้องหวนกลับไปอาศัยอยู่กับพ่อตามเดิม

ในภาพยนตร์เรื่องเมียพ่อขอไว้คน หลานสาวต้องการแต่งงานกับคนรักซึ่งมีอาชีพเป็น
นักร้อง แต่ป้าของเธอไม่เห็นด้วย เพราะคิดว่าอาชีพนักร้องเป็นอาชีพที่ไม่มั่นคง อาจทำให้
ครอบครัวประสบปัญหาในภายหน้าได้ แต่หลานไม่เชื่อฟัง จึงตัดสินใจใช้ชีวิตร่วมกับเขาในเวลา
ต่อมา และด้วยอาชีพนักร้องนี้เองที่ทำให้สามีของเธอต้องเดินทางไปร้องเพลงในต่างประเทศจน
เป็นเหตุให้เขาไปมีครอบครัวใหม่และต้องเลิกอยู่กับเธอในเวลาต่อมา

จากลักษณะดังกล่าวนี้ ภาพยนตร์สะท้อนให้เห็นว่าอาชีพปฏิมากร หรือศิลปินผู้มีราย
ได้ไม่แน่นอนนั้น ไม่สามารถที่จะเลี้ยงดูครอบครัวให้อยู่รอดหรือมีฐานะเป็นอยู่ที่ดีได้ ผู้นำหรือผู้
หาเลี้ยงครอบครัวไม่ควรจะประกอบอาชีพนี้ ส่วนการเป็นนักร้องนั้น ค่านิยมของคนสมัยโบราณ
เห็นว่าเป็นอาชีพที่ไม่มั่นคง ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่าความเชื่อในเรื่องของอาชีพที่มีความเกี่ยวเนื่องกับ
ฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวนี้ ยังคงเป็นไปตามลักษณะของครอบครัวไทยในอดีต

5. โครงสร้างในส่วนของค่านิยมในครอบครัว

ค่านิยมเป็นโครงสร้างสำคัญอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งมีผลต่อรูปแบบหรือลักษณะของครอบครัว
ไทยในอดีต และครอบครัวสมัยใหม่ ค่านิยมที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อลักษณะของครอบครัวมีดังนี้

- ค่านิยมในการยึดถือศาสนา และศีลธรรมในการดำเนินชีวิตของครอบครัวไทยใน
อดีต กับการลดค่านิยมทางศาสนา และศีลธรรมลงของครอบครัวสมัยใหม่

ตามคติโบราณยึดถือศีลธรรมเป็นทิศทางที่ถูกต้องของครอบครัว เป็นเรื่องที่สมาชิก
ในครอบครัวต้องประพฤติปฏิบัติกันอย่างสม่ำเสมอจนเคยชิน แต่ลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่

นั้น มีการลดค่านิยมทางศาสนา วัฒนธรรมลง เนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องล้าสมัย เพราะสามารถช่วยตัวเองได้ดี และมองเห็นความเป็นไปต่างๆของสังคมได้ดีขึ้น ส่วนลักษณะของครอบครัวที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการยึดถือศีลธรรม และค่านิยมทางศาสนา จาริตประเพณีตามที่ถูกนำเสนอในภาพยนตร์มี 2 ลักษณะคือ

ลักษณะที่หนึ่งแสดงให้เห็นว่า เมื่อสมาชิกในครอบครัวยึดถือศีลธรรมและค่านิยมทางศาสนาตามลักษณะของครอบครัวไทยในอดีตแล้ว สมาชิกจะมีความสุข และยิ่งอาจก่อให้เกิดการทำกิจกรรมที่ดีร่วมกันระหว่างสมาชิกในครอบครัวด้วย ดังภาพที่ปรากฏต่อไปนี้

ในภาพยนตร์เรื่องครั้งนี้โลกดูเหมือนจะไม่อยู่ ปรากฏภาพของครอบครัวที่ยังคงยึดถือค่านิยมทางศาสนา โดยพ่อแม่พาลูกๆไปทำบุญร่วมกันในวันหยุด แม่ลูกสาวคนโตจะไม่สามารถไปร่วมทำบุญด้วย แต่ครอบครัวก็ได้มีการบังคับหรือแสดงความไม่พอใจแต่อย่างไร แม่ยังเป็นผู้ออกลูกว่าจะนำบุญมาฝาก การยึดถือค่านิยมทางศาสนาเช่นนี้ ภาพยนตร์แสดงให้เห็นว่าช่วยทำให้ครอบครัวมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น

ในภาพยนตร์เรื่องบุญตั้งไข่พ่อพยายามตั้งชื่อให้ลูกสาวที่เพิ่งคลอดออกมาเพื่อให้ได้ชื่อไพเราะและเป็นสิริมงคลมากที่สุด ทั้งพ่อ เพื่อนๆและบุคคลแวดล้อมต่างก็คิดชื่อให้ลูกมากมาย แต่ก็ยังไม่เป็นที่พอใจของพ่อ ในที่สุดแม่ก็แนะนำให้พาลูกไปหาพระเพื่อให้พระตั้งชื่อให้ พระกล่าวว่าลูกเป็นทั้งแก้วตาและดวงใจของพ่อแม่ พระจึงตั้งชื่อว่าแก้วใจ ทั้งพ่อและแม่ต่างก็แสดงความสุขใจเพราะเชื่อว่าการที่พระตั้งชื่อให้ถือเป็นสิริมงคลแก่ลูกแล้ว ภาพยนตร์สะท้อนให้เห็นว่าการยึดถือค่านิยมเช่นนี้จะนำมาซึ่งความสุขสบายใจของครอบครัว

ลักษณะที่สองคือ ภาพยนตร์แสดงให้เห็นถึงผลร้ายของสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ยึดถือศีลธรรมในการดำเนินชีวิตหรือการพยายามลดค่านิยมทางศาสนาหรือศีลธรรมลงตามแนวทางของครอบครัวสมัยใหม่ ทำให้ตนเองและสมาชิกอื่น ๆในครอบครัวต้องเกิดความทุกข์ ความลำบาก ดังภาพที่ปรากฏต่อไปนี้

ในภาพยนตร์เรื่องปลูกบุญ พ่อประกอบอาชีพทุจริตด้วยการเล่นพนัน ผลที่ได้รับนั้นนอกจากจะทำให้ครอบครัวขาดผู้นำที่จะเป็นตัวอย่างอันดีของครอบครัวแล้ว ก็ยังส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวต้องเดือดร้อนเมื่อพ่อถูกตำรวจจับ และทำให้พ่อเกิดความเชื่อที่ผิด คือคิดว่าลูกเป็นตัวช่วย เป็นเหตุให้ต้องส่งลูกไปอยู่กับญาติในต่างจังหวัด แม่ต้องตามไปประกันตัวพ่อ และแม่ต้องทำงานหนักมากขึ้น เพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัว เพราะพ่อถูกไล่ออกจากงาน

ความซื่อสัตย์ของสามีภรรยา ถือเป็นหลักทางศีลธรรมประการหนึ่ง ที่ครอบครัวต้องยึดถือ ภาพยนตร์ไทยที่นำมาศึกษาบางเรื่อง ได้แสดงให้เห็นถึงการที่สามีไม่ยึดถือหรือขาดหลักศีลธรรมในเรื่องความซื่อสัตย์ต่อภรรยา โดยภาพยนตร์แสดงให้เห็นผลร้ายที่เกิดขึ้นดังนี้

ภาพยนตร์เรื่องเมียพ่อขอไว้คน พ่อละทิ้งครอบครัวไปมีความสัมพันธ์กับหญิงอื่นจนมีลูกด้วยกัน ทำให้แม่และลูกต้องอยู่กันตามลำพังโดยขาดความรัก และอบอุ่นจากผู้นำครอบครัว พ่อจึงไม่ได้รับการยอมรับทั้งจากแม่และลูกอีกต่อไป

ภาพยนตร์เรื่องแรงฤทธิ์พิชวาส สามีแอบมีความสัมพันธ์ฉันท์ชู้สาวกับหญิงอื่นจนตั้งครรภ์ เขาสั่งให้เธอทำแท้งแต่เธอปฏิเสธและติดตามรังควานครอบครัวเขาจนเป็นเหตุให้ภรรยาได้รับบาดเจ็บ สามีตอบโต้ด้วยการทำร้ายเธอ ในที่สุดภรรยาที่รู้เรื่องและรู้สึกเสียใจมาก สามีละอายจึงออกจากบ้านไปเพื่อรอให้ภรรยาอภัย

ภาพยนตร์เรื่องหัวใจห้องที่ 5 สามีชอบมีความสัมพันธ์ฉันท์ชู้สาวกับผู้หญิงอื่น จนทำให้ภรรยาเกิดความเสียใจและหนีออกจากบ้านไป ภรรยาไปใช้ชีวิตร่วมกับคู่รักเก่าโดยขอหย่าขาดจากสามีเดิมแต่เขาไม่ยินยอม เธอจึงถูกสามีกล่าวหาว่ามีชู้ และถูกแม่ตำหนิ ในที่สุดทั้งสามีภรรยาต่างก็เป็นทุกข์ ลูกก็ขาดความเอาใจใส่จากพ่อแม่

ภาพยนตร์เรื่องสงครามเมีย สามีมีเมียน้อยและนำเข้ามาอยู่ในบ้านด้วยตามคำแนะนำของภรรยา ในที่สุดเมียน้อยก็เป็นเหตุให้สามีภรรยาทะเลาะกันจนภรรยาหนีออกจากบ้านไปด้วยความเสียใจ สามีเองก็เกิดความทุกข์เมื่อภรรยาหนีไป

นอกจากภาพยนตร์ในลักษณะที่สองนี้ได้แสดงให้เห็นถึงการขาดศีลธรรมของสมาชิกในครอบครัวกับผลร้ายที่เกิดตามมาแล้ว ภาพยนตร์ยังได้เสนอให้เห็นถึงการยึดหลักศีลธรรมประการหนึ่งควบคู่ไปด้วย เพื่อเป็นการแก้ผลร้ายให้บางเบาลง นั่นก็คือการให้อภัย ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสังเกตว่าสมาชิกผู้ที่ขาดหลักศีลธรรมนี้ทั้งหมดคือฝ่ายพ่อหรือสามี ส่วนผู้มีบทบาทในการเป็นผู้ยึดหลักการให้อภัยนี้ ทั้งหมดที่ถูกกล่าวถึงในภาพยนตร์คือ แม่หรือภรรยา

จากลักษณะทั้งสองประการที่กล่าวไว้คือ ภาพยนตร์แสดงถึงผลดีของการยึดหลักค่านิยมทางศาสนา และศีลธรรมควบคู่ไปกับการแสดงถึงผลร้ายของการละเลยต่อการยึดถือหลักศีลธรรมในการดำเนินชีวิต จึงสรุปได้ว่าโครงสร้างในส่วนนี้ยังคงถูกนำเสนอตามความเชื่อหรือตามลักษณะของครอบครัวในอดีตโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง

- ค่านิยมในการใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย ของครอบครัวไทยในอดีต กับการนิยมความ สะดวกสบายของครอบครัวสมัยใหม่

ครอบครัวไทยในอดีตนิยมใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย โดยมีได้มุ่งแสวงหาวัตถุประสงค์ สมองความต้องการที่จะมีชีวิตสะดวกสบายภายในครอบครัวมากนัก แต่ครอบครัวสมัยใหม่นิยม ความสะดวกสบายต่างๆ มาสนองความต้องการ ทำให้สมาชิกในครอบครัวออกไปประกอบอาชีพ นอกบ้านมากขึ้น เวลาที่มีให้แก่กันถูกจำกัดให้น้อยลง ความผูกพันในครอบครัวลดน้อยตามลง ไปด้วยเช่นกัน

ภาพของค่านิยมที่ปรากฏเด่นชัดในภาพยนตร์ไทย ก็คือภาพที่ครอบครัวยึดถือค่านิยม ตามลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่ แต่ลักษณะการนำเสนอเป็นการแสดงให้เห็นถึงผลร้ายของ การยึดถือค่านิยมดังกล่าวของครอบครัวสมัยใหม่ ซึ่งแสดงว่าภาพยนตร์ไทยไม่สนับสนุนค่านิยมนี้ ดังที่ปรากฏในภาพยนตร์ต่อไปนี้

ในภาพยนตร์เรื่องปุ๊กปุย แม่ต้องการซื้อจักรเย็บผ้าไว้ที่บ้านเพื่อจะได้ทำงานได้มากขึ้น มีรายได้มากขึ้น และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามลำดับ ในขณะที่ลูกก็เตือนแม่ให้ซื้อทีวีสีให้กับน้อง ชายของเขาด้วย ภาพยนตร์แสดงให้เห็นว่าแม่ต้องทำงานให้หนักขึ้น เพื่อนำเงินมาซื้อเทคโนโลยี สมัยใหม่ที่สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกในครอบครัว ค่านิยมเช่นนี้ ทำให้ภาระ หนักต้องตกอยู่ที่ผู้หาเลี้ยงครอบครัวซึ่งในที่นี้ก็คือแม่ ในขณะที่พ่อใช้ชีวิตสดเพื่อการตอบสนอง ความต้องการด้วยการเล่นพนัน เมื่อใดก็ตามที่พ่อได้เงินมาจากการพนัน จะปรากฏภาพของพ่อ เป็นผู้นำในการขนเครื่องเรือนและเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เข้าบ้าน

ภาพยนตร์เรื่องนี้โลกจุดไม่อยู่ พ่อให้ลูกนำรถคันใหม่ที่บ้านไปใช้ได้เพื่อความ สะดวกสบายของลูก ในที่สุดลูกก็นำรถไปให้เพื่อนยืมขับแข่งจนเกิดความเสียหายขึ้น

ในภาพยนตร์เรื่องเมียพ่อขอไว้คน สามีนคนแรกของแม่เดินทางไปทำงานในต่างประเทศ เพื่อจะได้เก็บเงินไว้สร้างครอบครัวที่มั่นคง แต่ผลปรากฏว่าเขาหายไปจากการติดต่อของแม่ ต่อ มาสามีคนที่สองก็เดินทางไปร้องเพลงในต่างประเทศ โดยบอกภรรยาว่าเพื่อเป็นการสร้างอนาคตที่ ดีของครอบครัวแต่ผลคือเขาไปมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่น โดยสร้างครอบครัวขึ้นใหม่ที่นั่น และมีได้ติดต่อภรรยาและลูกในเมืองไทยอีกเลย

ในภาพยนตร์เรื่องน้องเมีย ภรรยามีความทะเยอทะยานอยากจะเป็นดาราเพื่อที่จะได้มี ความสะดวกสบาย มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าการมีชีวิตเป็นชาวเรือ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เธอหนีออก

มาจากเรือ โดยละทิ้งสามีและลูกไว้กับน้องสาวของเธอ

แม้ภาพยนตร์จะมีได้นำเสนอค่านิยมในการใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายของครอบครัวไทยในอดีตให้ปรากฏออกมาอย่างเด่นชัด แต่การนำเสนอให้เห็นถึงผลร้ายของค่านิยมตามลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่นี้ ไม่ว่าจะเป็นภาวะที่สมาชิกบางคนต้องรับผิดชอบมากขึ้น การยอมทำผิดศีลธรรม เพื่อให้ได้ความสะดวกสบายมากขึ้น การแตกแยกของสมาชิกในครอบครัวตลอดจนความเสียหายในทรัพย์สินที่เกิดขึ้นจากการนิยมความสะดวกสบาย สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการสร้างภาพให้เห็นถึงผลร้ายทั้งสิ้น จึงกล่าวได้ว่า ภาพยนตร์ไม่สนับสนุนค่านิยมดังกล่าวของครอบครัวสมัยใหม่ แต่สนับสนุนการใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายของครอบครัวไทยในอดีตมากกว่า

- ค่านิยมการสังฆนาการหรือการพักผ่อน และมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างญาติพี่น้องภายในบ้านของครอบครัวไทยในอดีต กับการให้ความสนใจงานสังคมนอกบ้าน และการพึ่งสถานที่ท่องเที่ยว หรือสถานเริงรมย์ของครอบครัวสมัยใหม่

ครอบครัวไทยในอดีตนิยมให้สมาชิกของครอบครัวได้มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างญาติพี่น้องภายในบ้าน แต่ค่านิยมของครอบครัวสมัยใหม่มักให้ความสนใจงานสังคมนอกบ้านมากกว่าในบ้าน อีกทั้งยังมีการพึ่งสถานที่ท่องเที่ยวหรือสถานเริงรมย์ เพื่อการผ่อนคลายความตึงเครียดด้วย

จากการศึกษาในที่นี้พบว่าค่านิยมที่ปรากฏเด่นชัดคือค่านิยมตามลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่ โดยมีการนำเสนอใน 3 ลักษณะคือ

ลักษณะแรก ภาพยนตร์นำเสนอให้เห็นถึงผลดีของการใช้เวลาพักผ่อนในสถานบันเทิงของสมาชิกในครอบครัว โดยแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมดังกล่าวนี้จะช่วยทำให้สมาชิกในครอบครัวได้ทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความใกล้ชิด และสนุกสนานร่วมกัน ดังสถานการณ์ที่ถูกสร้างขึ้นในภาพยนตร์ดังนี้

ในภาพยนตร์เรื่องแรงฤทธิ์พิชิต ปรากฏภาพของพ่อที่พาครอบครัวไปเที่ยวที่สถานพักผ่อนทันสมัยคือสวนสยาม และลานสเก็ตน้ำแข็ง เพื่อเป็นการสังฆนาการกันในครอบครัว ทำให้ครอบครัวได้มีโอกาสใกล้ชิดและทำกิจกรรมร่วมกันมากขึ้น

ในภาพยนตร์เรื่องครั้งนี้โลกจุดไม่อยู่ ลูก 3 คนมีโอกาสได้พบปะและเล่นกีฬาร่วมกันในสถานออกกำลังกายแห่งหนึ่ง ซึ่งทั้ง 3 คนไม่มีโอกาสเช่นนี้บ่อยนัก เพราะลูกสาวคนกลางที่คุนยายขอไปเลี้ยงต้องอยู่ในความดูแลของคุนยายอย่างเข้มงวด ทำให้เธอไม่มีโอกาสได้พบปะที่

สาวและน้องชายบ่อยนัก แต่สถานที่ออกกำลังกายแห่งนั้นก็ทำให้ทั้ง 3 ได้ใกล้ชิดกัน

ในภาพยนตร์เรื่องโตแล้วต้องโต นำพาหลานไปดูการแสดงของปลาโลมาในสวนสนุกแห่งหนึ่ง เพื่อแสดงให้เห็นว่าปลาโลมาที่เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม และต้องหายใจเหนือผิวน้ำก็ยังสามารถว่ายน้ำได้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้หลานกล้าเรียนว่ายน้ำ และในตอนท้ายของภาพยนตร์นำก็พาหลานมาว่ายน้ำกับปลาโลมาในสวนสนุกแห่งนั้นตามคำสัญญาเมื่อเธอกล้าว่ายน้ำ สถานที่ท่องเที่ยวเพื่อสันทนการเช่นนี้ สามารถทำให้สมาชิกในครอบครัวเกิดความเข้าใจที่ดีต่อกันได้

ลักษณะที่สอง ภาพยนตร์แสดงให้เห็นถึงการให้ความสนใจงานสังคมนอกบ้านมากกว่าในบ้าน และการใช้สถานเริงรมย์ในทางที่ไม่เหมาะสม ซึ่งทำให้เกิดผลในทางเสื่อมเสียทั้งต่อตนเองและสมาชิกอื่นในครอบครัว นอกจากนี้ภาพยนตร์ยังแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของผลที่ได้รับระหว่างสามีกับภรรยาจากการใช้สถานเริงรมย์ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน โดยแสดงภาพให้เห็นว่าภรรยาไม่เหมาะที่จะมาใช้สถานเริงรมย์เพียงลำพัง เพราะความเป็นผู้หญิงซึ่งอาจทำให้เธอได้รับอันตรายหรือถูกมองในแง่ร้าย ดังที่ปรากฏตามเหตุการณ์ในภาพยนตร์ต่อไปนี้

ในภาพยนตร์เรื่องหัวใจห้องที่ 5 สามีมักสังสรรค์กับเพื่อน ๆ ด้วยการดื่มเหล้าในสถานเริงรมย์ยามค่ำคืนหลังจากเลิกงาน นอกจากนั้น สามียังใช้สถานเริงรมย์แห่งนั้น เป็นที่พุดจาตุหมิ่นภรรยา ทำให้เธอเกิดความเสื่อมเสีย ในขณะที่ภรรยาก็ใช้ในท์คลับแห่งหนึ่งเป็นที่นั่งระบายความทุกข์ที่เกิดจากความประพฤติเหลวแหลกของสามี จนถูกคนเข้าใจผิดคิดว่าเป็นโสเภณี

ลักษณะสุดท้ายของค่านิยมการใช้สถานเริงรมย์หรือสถานบันเทิงนอกบ้าน เพื่อการสันทนการภายในครอบครัวตามลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่นั้น ถูกนำเสนอผ่านทางภาพยนตร์ในลักษณะที่ไม่สามารถตอบสนองความพึงพอใจของสมาชิกในครอบครัว และไม่อาจก่อให้เกิดความใกล้ชิดหรือความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกได้ ด้วยเหตุผลที่ว่าสมาชิกในครอบครัวซึ่งถูกกล่าวถึงในภาพยนตร์นั้น คือพ่อที่เคยละเลยต่อบทบาทของการเป็นพ่อที่ดีของลูกมาก่อน ทำให้ลูกรู้สึกห่างเหินและเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อพ่อ ดังนั้นการที่พ่อพาลูกไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ก็ไม่ช่วยทำให้ลูกเปลี่ยนแปลงความรู้สึกที่มีต่อพ่อได้ ดังสถานการณ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์ต่อไปนี้

ในภาพยนตร์เรื่องเมียพ่อขอไว้คน พ่อต้องการแสดงความรักและเอาใจใส่ลูกด้วยการพาลูกไปเที่ยวสวนสนุก และพาไปซื้อของเล่นในห้างสรรพสินค้า แต่พ่อก็ยังไม่สามารถเอาชนะใจลูกได้ เพราะพ่อทอดทิ้งลูกไปตั้งแต่ยังอยู่ในครรภ์ การพาลูกไปเที่ยวยังสถานที่เหล่านั้น จึงไม่สามารถกระทำให้ลูกรู้สึกเป็นสุขหรือพึงพอใจขึ้นมาได้

ผลการศึกษาค่านิยมในการให้ความสนใจงานสังคมนอกบ้าน และการพึ่งพาสถาน
 เจริญรุ่งเรืองของครอบครัวสมัยใหม่ ซึ่งมีปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ไทย จึงพบว่า ภาพยนตร์นำเสนอให้
 เห็นทั้งผลดีที่ก่อให้เกิดความใกล้ชิดผูกพันกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว ผลเสียที่เกิดจากการใช้
 สถานบันเทิงในทางที่ไม่เหมาะสม และลักษณะที่ไม่อาจก่อให้เกิดความรักความเข้าใจกันได้ ดัง
 นั้นจึงกล่าวได้ว่าภาพยนตร์มิได้สนับสนุน หรือคัดค้านค่านิยมดังกล่าวนี้ของครอบครัวสมัยใหม่
 เพราะภาพยนตร์ได้ชี้ให้เห็นทั้งผลดีและผลเสีย ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติของสมาชิกแต่ละคนใน
 ครอบครัวว่าจะมีการนำไปใช้ให้เกิดโทษหรือประโยชน์อย่างไรบ้าง

จากการศึกษาถึงโครงสร้างที่เด่นชัดในครอบครัวไทยที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยพบว่า
 ลักษณะโครงสร้างที่ยังคงยึดถือตามแบบครอบครัวไทยในอดีตนั้นได้แก่ การให้ความเคารพนับถือ
 เชื่อฟังคำสั่งสอนของญาติผู้ใหญ่ การให้ความช่วยเหลือกันในหมู่ญาติพี่น้อง ความเชื่อที่ว่าอาชีพ
 เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงฐานะของครอบครัวได้ การยึดมั่นในศีลธรรม และค่านิยมทางศาสนา ซึ่งจะ
 เป็นสิ่งที่นำพาให้ชีวิตครอบครัวมีแต่ความสุขความเจริญ และบทบาทของสามีในการเป็นผู้หาเลี้ยง
 ครอบครัวยุคใหม่ที่ภรรยาเป็นผู้ดูแลลูกและทำงานบ้าน ยังคงเป็นภาพที่ปรากฏอยู่เป็นส่วนใหญ่
 ในภาพยนตร์ไทยที่นำมาศึกษาแม้ภาพยนตร์บางเรื่องนำเสนอให้ภรรยามีบทบาทหาเลี้ยงครอบครัวด้วย
 แต่เธอก็ยังต้องดูแลลูกและทำงานบ้านตามบทบาทเดิม

ลักษณะโครงสร้างครอบครัวตามแบบฉบับของครอบครัวสมัยใหม่ที่ปรากฏเด่นชัด คือ
 ขนาดของครอบครัวซึ่งภาพยนตร์ทุกเรื่องที่นำมาศึกษา ได้แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในด้าน
 ขนาดครอบครัวคือการเป็นครอบครัวเดี่ยว ทางด้านการให้ความเคารพ เชื่อฟังพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย
 ภาพยนตร์บางเรื่องก็แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกันคือ นำเสนอให้ลูกหลานมีสิทธิแสดง
 ความรู้สึกหรือความต้องการที่แท้จริงของตนต่อผู้ใหญ่ได้ แต่ในขณะเดียวกันภาพยนตร์ก็นำเสนอ
 ให้เห็นถึงผลร้ายที่เกิดควบคู่กันไปด้วย นอกจากนั้นความเปลี่ยนแปลงบางส่วนของบทบาท
 ระหว่างสามีภรรยาก็คือ การนำเสนอให้ภรรยาเป็นผู้มีส่วนในการหาเลี้ยงครอบครัวโดยมิต้องทำ
 งานบ้านหรือเลี้ยงดูลูก ส่วนการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดอีกประการหนึ่งคือ โครงสร้างในส่วนของ
 เพื่อนบ้าน ซึ่งถูกแปรเปลี่ยนไปเป็นการให้ความช่วยเหลือกันในระหว่างเพื่อนร่วมงาน ซึ่งเป็นผล
 มาจากการที่สมาชิกต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านมากขึ้น

นอกจากโครงสร้างที่ยังคงเหมือนเดิม กับเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นสมัยใหม่แล้ว
 ภาพยนตร์ยังได้แสดงลักษณะของการผสมผสานทั้ง 2 รูปลักษณะเข้าด้วยกัน แล้วแยกแยะโดย
 นำเอาผลดีและเลวมาแสดงให้เห็น ทั้งนี้เพื่อชี้แนะหรือแสดงทัศนะของภาพยนตร์เองว่า ลักษณะ
 ใดควรจะเปลี่ยนแปลง หรือลักษณะใดควรจะดำรงอยู่ต่อไป และเพราะเหตุใด โดยเริ่มตั้งแต่รูป
 แบบของครอบครัวเดี่ยวซึ่งส่วนใหญ่ภาพยนตร์นำเสนอให้มีลักษณะเช่นนี้ แต่ปรากฏว่ามี

ภาพยนตร์หนึ่งเรื่องที่ได้แสดงให้เห็นถึงความล้มเหลวของครอบครัวเดี่ยวด้วยปัญหาทางเศรษฐกิจ และในที่สุดก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นครอบครัวขยายที่มั่นคงอบอุ่น แสดงว่าภาพยนตร์ส่วนน้อยนี้ยังคงมีทัศนะว่า ขนาดและความสัมพันธ์ตามลักษณะของครอบครัวขยายมีคุณลักษณะที่จะทำให้ครอบครัวมีความเป็นอยู่อย่างมีความสุขได้มากกว่าลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่ และสำหรับในสังคมไทยแล้ว ลักษณะความสัมพันธ์ตามแบบของครอบครัวไทยในอดีตดูจะเหมาะสมกว่าความสัมพันธ์ตามลักษณะของครอบครัวสมัยใหม่

ทางด้านลักษณะของค่านิยม หรือความเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัดของครอบครัวสมัยใหม่ที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยคือ ค่านิยมในด้านความสะดวกสบายภายในครอบครัวนั้น ภาพยนตร์ไม่สนับสนุนค่านิยมนี้ ด้วยการแสดงถึงผลร้ายที่ตามมา เช่นทำให้สมาชิกในครอบครัวประพฤติดีศีลธรรมเป็นต้น ส่วนการให้ความสนใจงานสังคมนอกบ้าน และการพึ่งสถานเริงรมย์นั้น ภาพยนตร์มิได้คัดค้านหรือสนับสนุนค่านิยมนี้โดยตรง ด้วยการแสดงให้เห็นทั้งผลดีและผลเสียของพฤติกรรมดังกล่าว โดยชี้แนะว่าจะเกิดผลเช่นใดก็ขึ้นอยู่กับผู้นำไปใช้นั่นเอง